

якщо внаслідок вакцинування застрахована особа помре, то родичі потерпілого отримують страхову виплату.

Страхування від COVID-19 пропонують також компанії ПУМБ (програма «Антивірус»), UNIVERSALNA (програма «Захист від COVID-19»), ARX (програма «Антивірус»), ІНГО (програма «Короназахист+») та деякі інші. Таким чином, нині страхова галузь робить перші рішучі кроки для захисту туристів в умовах пандемії. Страхові виплати передбачені не тільки у разі виявлення хвороби за межами країни, але й у разі ускладнень від вакцинації, наявність якої нині є обов'язковою вимогою багатьох приймаючих країн. Будемо сподіватися на краще, проте не слід ігнорувати загрози пандемії, що, на жаль, триває.

Список використаних джерел

1. Мультимедійна платформа іномовлення України. Карантин. Як світ рятує туристичну галузь. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3090351-karantin-ak-svit-ratue-turisticnu>
2. Страхування від COVID-19: як, де та хто страхується під час пандемії? URL: <https://freeradio.com.ua/strakhuvannia-vid-covid-19-iaak-de-ta-khto-strakhuietsia-pid-chas-pandemii/>
3. Офіційний сайт компанії USI. URL: <https://usi.net.ua/>

Пилипець Я. І., здобувачка вищої освіти гр. Т-171
Науковий керівник – **Гонга О. І.**, д.е.н., професор
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

СУЧАСНИЙ СТАН ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Україна з її величезними природними багатствами, унікальними ландшафтно-кліматичними умовами і вигідним географічним розташуванням має виключно сприятливі умови для розвитку екологічного туризму. В Україні найбільший розвиток отримав, так званий, сільський зелений туризм в Карпатах. Це в значній мірі обумовлено природними умовами, розвиненою санаторно-курортною інфраструктурою з джерелами лікувальних мінеральних вод, наявністю відомих гірськолижних курортів [1].

На даний час туризм в Україні набирає все більшої популярності як на внутрішньому ринку, так і на міжнародному. Інтерес до подорожей у населення підвищують активні туристи, які популяризують свої подорожі по Україні в соціальних мережах. Найбільшою популярністю екотуризм користується у молоді і активної частини населення, а також у студентів, які прагнуть побачити нові цікаві місця і при цьому намагаються заощаджувати гроші. Хоча останнім часом до їх числа приєднуються і люди старшого віку, які бажають відновити свої сили природним шляхом.

Основним поштовхом до розвитку внутрішнього туризму стала пандемія COVID -19, оскільки міжнародні кордони перетинати стало важче, ризики підвищилися, а кількість країн, які приймають туристів зменшилася. Станом на 20 квітня 2020 року через пандемію 100 % усіх міжнародних дестинацій ввели обмеження на в'їзд. Одним із молодих і конкурентоспроможним видом туризму як в Україні так і в усьому світі стає екологічний, адже головним пріоритетом подорожей стає безпека.

За кордоном Україна періодично з'являється в новинах, інформація про внутрішній стан країни багато кого відлякує, але все більше з'являється тих кого країна приваблює. В

2019 році Україна піднялася на 10 позицій в Індексі конкурентоздатності у сфері подорожей і туризму і посіла там 78 сходинку. Україна мала найшвидший темп зростання у субрегіоні, піднявшись на 10 місць, і зайнявши 78 місце у світі. Зокрема, по мірі стабілізації та відновлення країни Україна різко покращила ділове середовище (зі 124 на 103 місце), безпеку (зі 127 на 107 місце), міжнародну відкритість (зі 78 на 55 місце) та загальну інфраструктуру (зі 79 на 73 місце) [2].

Одним із найпопулярніших і найрозвиненіших напрямків для зеленого туризму в Україні завжди був Карпатський регіон. Але цей рік виявився найбільш несприятливим саме для західних областей через високу захворюваність там на COVID-19, а ще дощову погоду та повені. Тож цього року українці відкриватимуть для себе інші регіони, де з кожним роком з'являється усе більше нових маршрутів і садиб для зеленого туризму. Такими регіонами можуть стати ті, на територіях яких є національні, регіональні, ландшафтні природні парки, заказники. А це майже всі області України. Зелений туризм в країні з'явився ще 15-20 років тому, але зараз до цього напрямку звертається більше уваги, оскільки у зв'язку з COVID-19 людям цікавіше відпочивати в невеликих садибах в екологічно чистій місцевості.

Зараз існують чотири види екотуризму та екотурів:

1. Науковий туризм. Під час наукових екотурів туристи беруть участь у різноманітних дослідженнях природи, здійснюють польові спостереження.

2. Тури історії природи. Це подорожі, пов'язані з пізнанням навколишньої природи й місцевої культури.

3. Пригодницький туризм, що об'єднує всі подорожі, пов'язані з активними способами переміщення та відпочинку на природі (outdoor), мета яких — нові відчуття, враження, поліпшення туристом фізичної форми та досягнення спортивних результатів.

4. Подорожі в природні резервати. Висока атрактивність унікальних та екзотичних природних об'єктів і явищ приваблюють безліч туристів.

Найкращими і найцікавішими місцями для екотуризму в Україні на даний час є: Херсонська область, Подільські Таври, Карпати, каньйони Миколаївської області, Дніпровські береги в Черкаській області.

Для тих, хто хоче не лише відпочити на природі, а й відкрити для себе Україну з різних боків, за підтримки місцевої влади, складаються окремі туристичні маршрути. З'явилися кілька нових і у 2020 році. Наприклад, на Кіровоградщині цього року презентували новий туристичний маршрут "Від індустрії до загубленого раю". Маршрут розпочинається з колишнього вугільного розрізу "Морозівський" – затопленої території, де колись видобували буре вугілля. Далі веде до селища Приютівка, де розташована прибережна зона відпочинку із унікальним ландшафтним дизайном (арт-об'єктами, елементами декоративного освітлення та вимощеними пішохідними доріжками) [3].

Головним мінусом у стані розвитку екологічного туризму в Україні є відсутність державного регулювання цієї сфери бізнесу, а водночас і державної підтримки. Наразі – "зелений" туризм регулюється лиш законом про особисте селянське господарство, в якому йдеться, що людина, яка володіє земельною ділянкою сільськогосподарського призначення, може надавати послуги з сільського (чи то зеленого) туризму (розміщення до 10 людей) і не обкладається податками, оскільки це вважається власним виробництвом.

Отже, екологічний туризм - це напрямок рекреаційної діяльності, який об'єднує в собі багато підвидів туризму, які спрямовані на гармонізацію відносин між туристами, туроператорами, природним середовищем та місцевими громадами, що реалізується через екологізацію всіх видів туристської діяльності, охорону природи, екологічну освіту та виховання. Основна ідея екологічного туризму - це, насамперед, турбота про навколишнє природне середовище, що використовується у туристичних цілях.

Список використаних джерел

1. Андрусік А.А. «Проблеми та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/154806275.pdf>
2. Статистичні данні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/09/4/651265/>
3. Аналітика. «Зелений туризм»-2020: іноді – як варіант для «карантинного» усамітнення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/3058062-zelenij-turizm2020-inodi-ak-variant-dla-karantinnogo-usamitnenna.html>

Вертебна І. М., здобувачка вищої освіти гр. Т-171,
Гонга О. І., д.е.н., професор кафедри туризму
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Потенціал туристичної галузі у кожній країні має свої особливості і унікальний набір «стартових» позицій розробки, позиціонування та реалізації перспективних проектів. Стимулювання розвитку «зеленого» туризму знаходиться в зоні пріоритетів, як міжнародних регулюючих структур, так і окремих країн світу, насамперед – країн ЄС. Пояснення такої уваги полягає у пересіченні двох площин: *по-перше*, пошуку напрямів розвитку соціально і екологічно орієнтованих видів туристичного бізнесу; *по-друге* – необхідності надання додаткових імпульсів розвитку сільськогосподарського виробництва, що є вкрай необхідним для всіх країн світу без виключення. Адже ситуація з забезпеченням темпів розвитку сільського господарства прямо пов'язана з перспективою, якщо не виживання людства взагалі, то здатності забезпечити певний рівень якості життя населення планети.

Так, за прогнозами науковців, вже через 30 років населення планети зросте приблизно на 30% (до 9 млрд осіб у 2050 р. порівняно з сьогоднішніми 7 млрд осіб), причому 98% населення планети буде жити в країнах, що розвиваються. Населення міст подвоїться, зросте питома вага середнього класу, що автоматично означає збільшення попиту на продукцію сільського господарства. Для забезпечення зростаючої чисельності населення планети продуктами харчування та енергією, необхідне підвищення продуктивності сільського господарства в середньому на 2% на рік [1,4]. Туристичний бізнес у всіх його формах і проявленнях є дійсно своєрідним генератором економічного, соціального та екологічного розвитку окремих територій. За оцінкою Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО), внесок туризму до світового ВВП з урахуванням непрямого ефекту становить 10%. Загальна кількість робочих місць, що стосуються сфери туризму, становить 11% [2].

Проте розвиток сільського туризму в будь-якій країні, в тому числі – в Україні, як правило, стикається з проблемою інформаційного забезпечення промоцій туристичних локацій. В цьому плані, заслуговує на увагу вітчизняний досвід створення та підтримки на веб-порталі **Ruraltourism.com.ua** банку даних щодо осередків зеленого туризму в Україні з вільним доступом до повної і вичерпної інформації про умови розміщення, послуги та ціни постійно зростаючої аудиторії користувачів Інтернету [3]. Це забезпечує можливість більш повного задоволення потреб населення України та потенційних іноземних туристів, які прагнуть відпочити на природі, провести вихідні або свята за містом, ознайомитися з місцевими традиціями та автентичною національною кухнею, зайнятися риболовлю або